

Finnish
Consulting
Group

Simojärven pohjoisosien ranta- osayleiskaava, Osa-alue D

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Ranuan kunta

FCG Rakennettu Ympäristö Oy

6.5.2025

Päivitetty 25.2.2026

P53285

Sisällys

1	Perustiedot	3
2	Suunnittelualue.....	6
3	Suunnittelun lähtökohdat ja alustavat tavoitteet	7
4	Suunnittelutehtävä	7
5	Aluetta koskevat suunnitelmat.....	7
6	Vaikutusten arviointi ja selvitykset.....	10
7	Osalliset ja vuorovaikutus.....	11
8	Suunnittelun vaiheet	13
9	Yhteystiedot.....	15

*FCG Finnish Consulting Group Oy ("FCG") on laatinut tämän raportin FCG:n asiakkaan ("Asiakas") toimeksianton ja ohjeiden mukaisesti. Tämä raportti on laadittu FCG:n ja Asiakkaan välisen sopimuksen ehtojen mukaisesti. **FCG ei ole vastuussa tästä raportista tai sen käytöstä suhteessa mihinkään muuhun tahoon kuin Asiakkaaseen.***

Tämä raportti voi perustua kokonaan tai osaksi kolmansien osapuolten FCG:lle antamiin tietoihin tai julkisiin lähteisiin ja näin ollen tietoihin, joihin FCG:llä ei ole ollut vaikutusmahdollisuuksia. FCG toteaa nimenomaisesti, ettei sillä ole vastuuta sille annettujen virheellisten tai puutteellisten tietojen perusteella.

Kaikki oikeudet (mukaan lukien tekijänoikeudet) tähän raporttiin kuuluvat FCG:lle, tai Asiakkaalle, mikäli niin on sovittu FCG:n ja Asiakkaan välillä. Tätä raporttia tai sen osaa ei saa muokata tai käyttää uudelleen toiseen tarkoitukseen ilman FCG:n kirjallista lupaa.

1 Perustiedot

Kaavan nimi:	Simojärven pohjoisten osien rantaosayleiskaava, Osa-alue D
Kaavan laatija:	Tarja Outila, TkT, Arkkitehti YKS 726, FCG Rakennettu Ympäristö Oy
Vireilletulo:	Ranuan kunnanhallitus 26.5.2025 § 106

Alueidenkäyttölain 63 §:n mukaan kaavaa laadittaessa tulee riittävän aikaisessa vaiheessa laatia kaavan ja merkitykseen nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS) kuvataan kaavoitustehtävää, ja määritellään käytettävät osallistumisen ja vuorovaikutukset periaatteet, laajuus ja tavat. OAS:ssa selvitetään, miten osalliset voivat esittää mielipiteensä kaavoituksen eri vaiheissa ja miten tästä tiedotetaan.

Tämä osallistumis- ja arviointisuunnitelma koskee Ranuan Simojärven pohjoisosien rantaosayleiskaavan osa-alueen D laadintaa. Alue sijoittuu Ranuan kunnan Piittisjärven, Ruuhijärven, Tyyräsenjärven, Ristilammen, Syväjärven ja Putkenjärven alueille. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma käsittää alueen osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyiden kuvauksen sekä kaavamuutoksen vaikutusten arvioinnin.

Samanaikaisesti kaavoitetaan yhteensä neljä aluetta Simojärven pohjoisilla osilla (Kuva 1):

Osa-alue A käsittää rantaosayleiskaavan muutoksen Simojärven Näskä- ja Pajuselän alueille sekä laajennuksen Särkijärvelle ja Itälammelle.

Osa-alue B käsittää rantaosayleiskaavan muutoksen Simojärven Välttämönselän ja Kortejärven alueille.

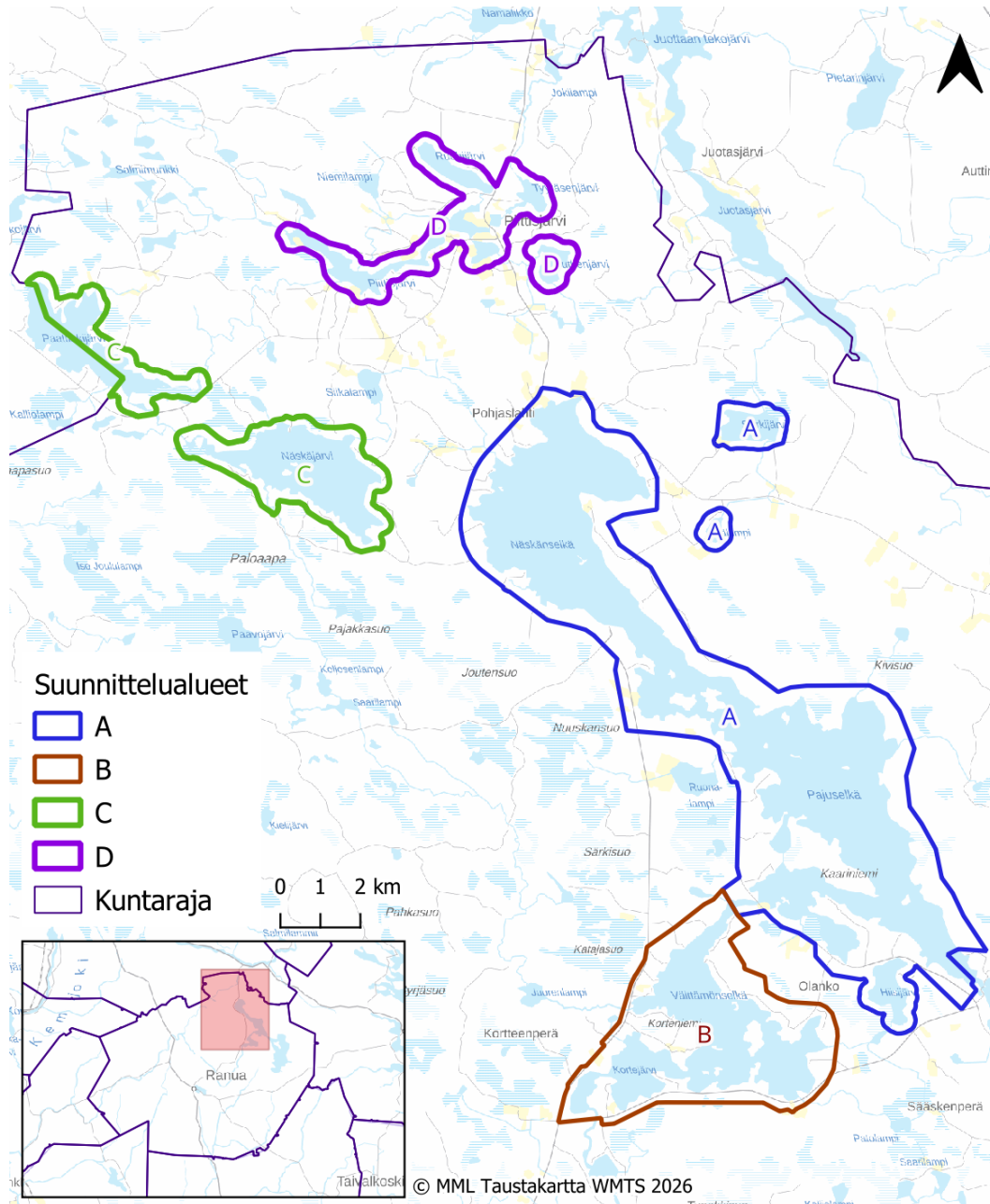
Osa-alue C käsittää uuden rantaosayleiskaavan laadinnan Näskä- ja Paattinkijärvien alueille.

Osa-alue D käsittää uuden rantaosayleiskaavan laadinnan Piittisjärven, Ruuhijärven, Tyyräsenjärven, Ristilammen, Syväjärven ja Putkenjärven alueille.

Vireille tulon jälkeen osa-alueiden kaavoja edistetään erillisinä kaavoitusprosesseina ja kaavoista laaditaan kunkin osa-alueen osalta erilliset kaavoitusasiakirjat.

6.5.2025

OT

Kuva 1. Simojärven pohjoisosien suunnittelualueiden rajat osa-alueittain. Osa-alueen D rajaus on esitetty violetilla.

1.1 Sovellettavat säädökset

Kaava on tarkoitus laatia suunnittelualueelle alueidenkäyttölain 72 §:n mukaisena ranta-osayleiskaavana, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakennusluvan myöntämisen perusteena.

Alueidenkäyttölain 72 §:n mukaan meren tai vesistön ranta-alueeseen kuuluvalla rantavyöhykkeelle ei saa rakentaa rakennuskohdetta ilman asemakaavaa tai sellaista oikeusvaikutteista yleiskaavaa, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakentamisluvan myöntämisen perusteena.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös ranta-aluetta, jolla rakentamisen ja muun käytön suunnitteleminen pääasiassa rantaan tukeutuvan loma-asutuksen järjestämiseksi on tarpeen alueella odotettavissa olevan rakentamisen vuoksi.

Kaava laadittaessa noudatetaan 1.1.2025 voimassa olevaa alueidenkäyttölakia (132/1999) ja Maankäyttö- ja rakennusasetusta (895/1999).

21.4.2023/752:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2025. Tällä lailla muutettavan lain 131 §:n kumoaminen tulee kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 2026. (19.12.2024/898)

Tällä lailla kumottujen säännösten nojalla annetut asetukset jäävät voimaan, kunnes niistä toisin säädetään.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä oleva asia käsitellään loppuun soveltaen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Tällä lailla kumottujen säännösten taikka rakennuslain (370/1958), asemakaavalain (145/1931) tai rakentamisesta maaseudulla annetun lain (683/1945) nojalla annettuja viranomaisten päätöksiä, jotka ovat voimassa tämän lain voimaan tullessa, ja päätöksiä, jotka tehdään tämän lain voimaantulon jälkeen soveltaen kumottuja säännöksiä, on noudatettava, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Ennen 1 päivää toukokuuta 2017 voimaan tulleiden yleiskaavojen alueella sovelletaan puiden kaatamiseen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä kunnes yleiskaava on muutettu, enintään kuitenkin viiden vuoden ajan tämän lain voimaantulosta.

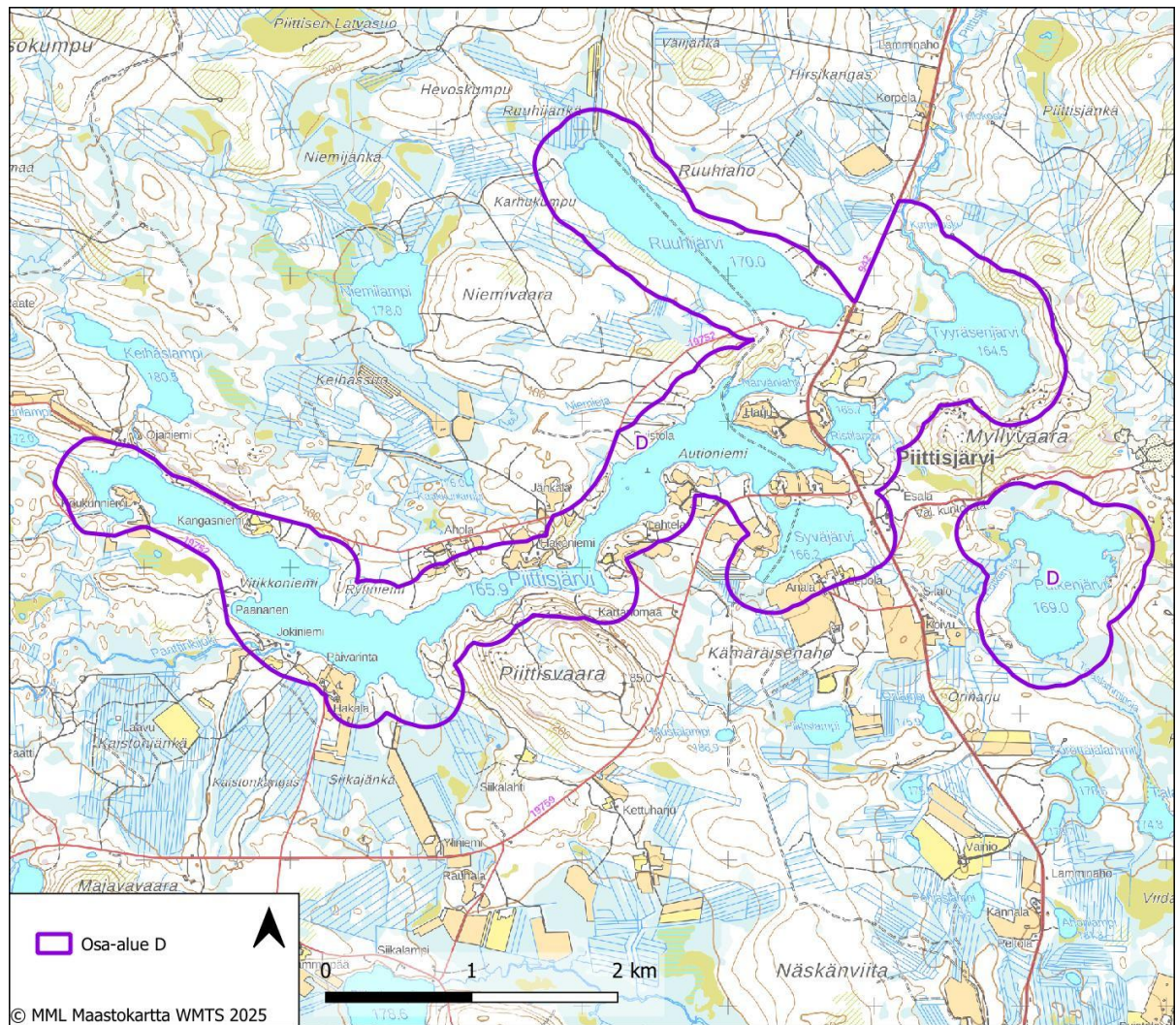
HE 139/2022, YmVM 27/2022, EV 333/2022

2 Suunnittelualue

Suunnittelualue sijaitsee Ranuan kunnassa, Simojärven pohjoisosien alueella.

Tämä Osallistumis- ja arviointisuunnitelma käsittelee osa-aluetta D.

Osa-alue D käsittää uuden rantaosayleiskaavan laadinnan Piittisjärven, Ruuhijärven, Tyyräsenjärven, Ristilammen, Syväjärven ja Putkenjärven alueille. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 12,5 km².

Kuva 2. Suunnittelualueen rajaus

3 Suunnittelun lähtökohdat ja alustavat tavoitteet

Ranuan kunnanvaltuusto on vuoden 2023 talousarvion yhteydessä päättänyt, että kunta käynnistää Simojärven pohjoisosassa yleiskaavan päivittämisen ja laajentamisen.

Simojärven pohjoisen alueen kaavamuutosten ja laajennuksien tavoitteena on huomioida muuttuneet tarpeet 1990 luvulla hyväksyttyyn vanhaan kaavaan verrattuna ja turvata mahdollisuudet matkailuun, yrittämiseen ja vakituiseen asumiseen kyseisillä alueilla. Kaavoituksessa huomioidaan myös yhteiskunnan digitalisoituminen, Ranuan alueella oleva laajakais-taverkosto sekä yleistyvä etätyö. Kaavoituksella pyritään mahdollistamaan loma-asuntojen muutokset vakituiseen asuinkäyttöön.

Kaavan tavoitteena on lisätä vakituisten asumisen ja vapaa-ajan rakennuspaikkoja kaavoitet-tavilla alueilla, huomioiden myös elinkeinoelämän mahdollisuudet. Tavoitteena on saada joustava kaava, joka mahdollistaa mahdollisimman suurella alueella samoilla tonteilla vaki-tuisen tai vapaa-ajan asumisen. Lisäksi selvitetään myös lyhytvuokrausmahdollisuus.

4 Suunnittelutehtävä

Tehtävänä on laatia suunnittelualueelle alueidenkäyttölain (AKL 132/1999) 72 §:n mukai-nen rantaosayleiskaava, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakennusluvan myöntämisen perusteena. Kaava laaditaan mittakaavaan 1:10 000.

5 Aluetta koskevat suunnitelmat

5.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa alueidenkäyttölain mukaista alueiden-käytön suunnittelujärjestelmää. Lain mukaan alueidenkäyttötavoitteet on otettava huomi-oon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituk-sessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista päättää valtioneuvosto. Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Päätös on tullut voimaan 1.4.2018.

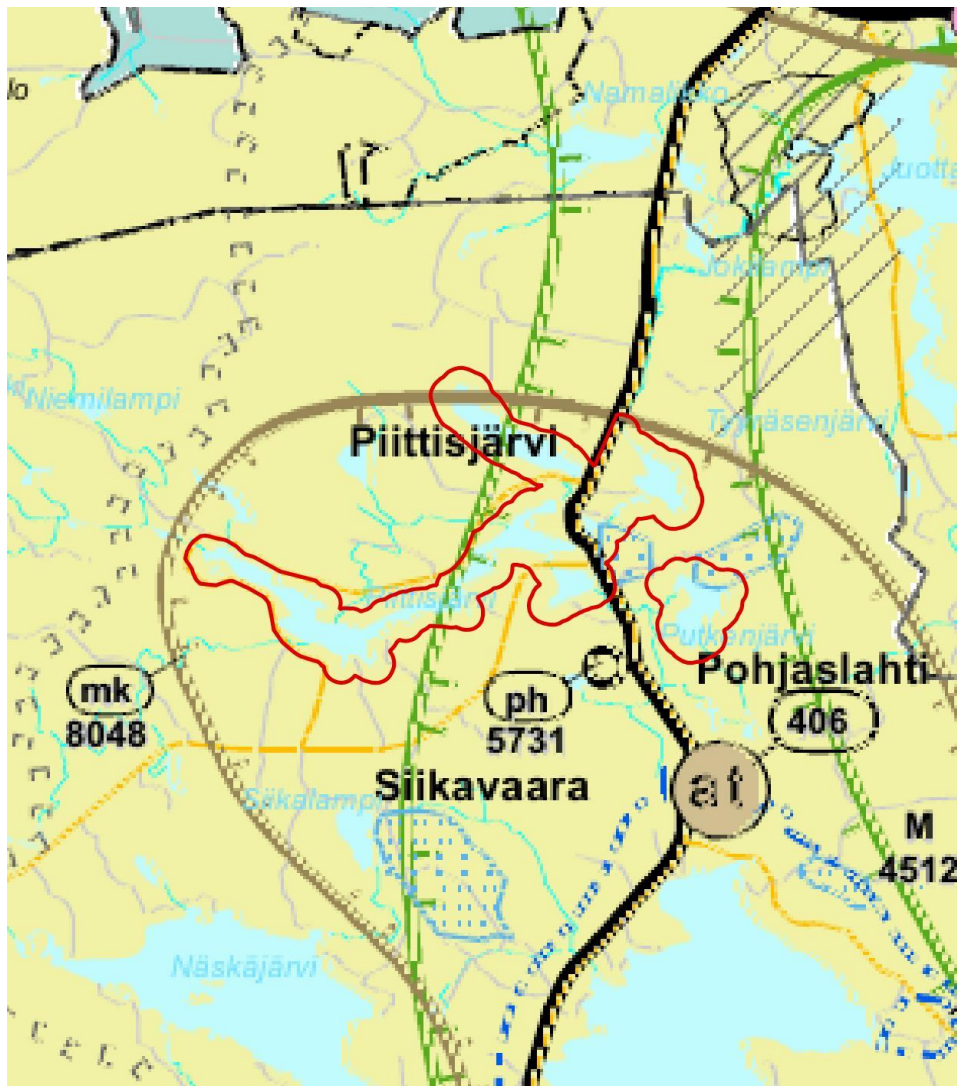
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uudistumiskykyinen energiahuolto

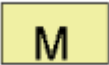
5.2 Maakuntakaavat

AKL:n 32 §:n mukaan maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa. Alueella on hyväksytty 16.5.2022 Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava, joka on tullut voimaan 21.9.2022.

Kuva 3. Suunnittelualueella voimassa oleva maakuntakaava. Suunnittelualueen rajausta punaisella.

Suunnittelualueelle kohdistuvat merkinnät:

	MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sannottavasti haittaamatta myös muihin tarkoituksiin.
	MATKAILUN VETOVOIMA-ALUE, MATKAILUN JA VIRKISTYKSEN KEHITTÄMISEN KOHDEALUE Merkinnällä osoitetaan matkailun ja virkistykseen vyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäytöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista. <i>Aluetta tulee kehittää matkailukeskusten, matkailupalvelukohteiden, maaseutumatkailun, palvelujen ja reitistöjen yhteistoiminnallisena kokonaisuutena alueen pääkäyttötarkoitusten kanssa yhteen sopivalla tavalla. Kulttuuriperintö-, maisema- ja luontoarvoja tulee vaalia matkailun vetovoimatekijöinä.</i>
	MAASEUDUN KEHITTÄMISEN KOHDEALUE Merkinnällä osoitetaan maaseutuvyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäytöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista. <i>Alueella tulee säilyttää ja kehittää monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Pysyvän asutuksen sijoittamista tulee edistää olemassa olevaa rakennetta täydentäen.</i>
	TÄRKEÄ TAI VEDENHANKINTAAN SOVELTUVA POHJAVESIALUE Merkinnällä osoitetaan pohjavesialueet, jotka ovat ominaisuuksiltaan arvokkaita ja jotka voivat olla tai ovat yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeitä. <i>Aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, että pohjaveden laatu, määrä tai käyttökelpoisuus vedenhankintaan eivät niiden vaikutuksesta heikkene.</i>

5.3 Yleiskaavat

Suunnittelualueella ei ole voimassa olevia yleiskaavoja

5.4 Asemakaavat

Suunnittelualueella ei ole voimassa olevia asemakaavoja.

5.5 Maanomistus

Suunnittelualue on yksityisessä ja valtion omistuksessa.

6 Vaikutusten arviointi ja selvitykset

Yleiskaavan toteuttamisen välittömiä ja välillisiä vaikutuksia arvioidaan Alueidenkäyttölain (132/1999) 9 §:n sekä Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 1 §:n mukaisella tavalla.

Suunnittelutyössä käytetään olemassa olevia selvityksiä alueesta sekä tarvittaessa laaditaan uusia ja täydentäviä selvityksiä.

MRA:n 1 §:ssä edellytetään, että selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset:

- ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön
- maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon
- kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin
- alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen
- kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön
- elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.

6.1 Vaikutusten arviointimenetelmät

Tehdyt ja tehtävät selvitykset/arviot toimivat perustana vaikutusten selvittämisessä ja arvioinnissa. Uudet selvitykset ja vaikutusten arvioiminen perustuvat olemassa oleviin tietoihin ja ne kohdennetaan suunnittelun kannalta olennaisiin alueisiin ja aiheisiin.

Arviointityö on koko kaavoitusmenettelyn ajan jatkuvaa ja ympäristövaikutuksia tarkastellaan kaikissa suunnitteluvaiheissa. Arviointi ei tuota yksiselitteistä tulosta vaan tietoa, jonka

perusteella voidaan päätellä, miten eri vaihtoehdot sopivat erilaisiin tavoitteisiin ja ympäristöarvoihin.

Laadittavat vaihtoehdot:

VE 0 kaava ei muuteta

VE 1 yleiskaavalla mahdollistetaan täydennysrakentaminen

Vaikutuksia ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön arvioidaan osallisten ja eri sidosryhmien kanssa käytävin keskusteluin. Vaikutuksia kuvaillaan sanallisesti ja tarvittaessa havainnollistetaan teemakartoin. Vaikutusten arviointiin kuuluu myös havaittujen haittavaikutusten lieventämisen ennakointi.

Kaavaan voidaan ottaa mukaan kaavamääräyksiä, joilla haittojen estämiseen tai rajoittamiseen pyritään (AKL 41 §). Yleiskaavassa osoitetaan rakentamisen mahdollistavia kaavamerkintöjä (AKL 72 §), jolloin mitoitustarkasteluun sisältyvillä alueilla rakentamiseen osoitettujen alueiden ulkopuolelle osoitetaan rakentamisrajoitus (MRL 43.2 §).

Suunnittelutyön pohjaksi laaditaan/päivitetään seuraavat selvitykset:

- Luontoselvitys
- Maisemaselvitys
- Rakennettu kulttuuriympäristö
- Arkeologia
- Kantatilamitoitus

7 Osalliset ja vuorovaikutus

Osallisilla tarkoitetaan alueen maanomistajia ja niitä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa vaikuttaa, sekä viranomaisia ja yhteisöjä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. (AKL 62 §)

Tunnistetut osalliset:

Kaikki ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava vaikuttaa:

- kuntalaiset, kaava-alueen ja siihen rajoittuvan alueen maanomistajat
- kaava-alueen ja kaavan vaikutusalueen asukkaat
- kaava-alueen ja kaavan vaikutusalueen yritysten, laitosten työntekijät ja palvelujen käyttäjät
- kaava-alueen ja kaavan vaikutusalueen elinkeinonharjoittajat, maanviljelijät, metsätalouden harjoittajat, kalastajat, metsästäjät, porotalouden harjoittajat

6.5.2025

OT

Yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:

- Kyläyhdistykset
- Paliskuntain yhdistys
- Paliskunnat: Niemelä ja Kuukas
- Caruna Oy
- Jakokunnat ja kalastuskunnat
- Luonnonsuojeluyhdistykset
- Lapin lintutieteellinen yhdistys

Viranomaiset:

- Kunnan hallintokunnat
- Lapin liitto
- Lapin Elinvoimakeskus
- Lupa- ja valvontavirasto
- Väylävirasto
- Lapin maakuntamuseo
- Lapin pelastuslaitos
- Metsähallitus luontopalvelut
- Metsäkeskus
- Traficom
- Rovaniemen kaupunki
- Pudasjärven kaupunki
- Posion kunta
- Iin kunta
- Simon kunta
- Tervolan kunta

Muut:

- alueen teleoperaattorit ja sähköverkkotoimijat
- energia- ja vesiosuuskunnat
- Fingrid Oyj

Kaavan vireilletulosta ja suunnittelun eri vaiheiden etenemisestä ilmoitetaan kunnan hallintosäännön mukaisesti.

Kaavan kuulutukset, osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä kaavan valmisteluaineisto ja kaavaehdotus selostuksineen ja liitteineen asetetaan julkisesti nähtäville kunnan virallisessa tiedotuslehdessä ja kunnan internetsivuilla osoitteessa www.ranua.fi

8 Suunnittelun vaiheet

Aloitusvaihe (maaliskuu – elokuu 2025)

Yleiskaavan vireille tulon yhteydessä Osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetetaan nähtäville, jolloin osallisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä. Nähtävillä olostä ilmoitetaan kunnan nettisivuilla osoitteessa www.ranua.fi sekä kirjeitse suunnittelualueella oleville maanomistajille.

OAS:n nähtävillä olon aikana kaavan laatija on tavattavissa Ranualla, jolloin osalliset voivat esittää kaavoitukseen liittyviä mielipiteitä kaavan lähtökohdista ja tavoitteista. Tapahtumasta tiedotetaan kunnan nettisivuilla. Maanomistajien mielipiteitä kerätään OAS:n nähtävilläolon aikana.

Järjestetään AKL 66 §:n ja MRA 18 §:n mukainen viranomaisneuvottelu.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään tarvittaessa kaavamenettelyn aikana.

Valmisteluvaihe (syyskuu 2025 – toukokuu 2026)

OAS:sta annettu palaute huomioidaan valmisteluvaiheessa laadittavassa kaavaluonnoksessa ja kaavaselostuksessa. Maanomistajien mielipiteitä kerätään myös valmisteluvaiheen nähtävilläolon aikana.

Valmisteluvaiheen aineisto viedään kaava- ja maapoliittisen työryhmän käsiteltäväksi (tavoite 3/2026) ja kunnanhallitukseen (tavoite 4/2026). Kaavan valmisteluaineisto on tavoiteaikataulun mukaisesti nähtävillä huhti-toukokuussa 2026.

Valmisteluaineiston nähtävilläolon aikana osallisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä. Nähtävillä olostä ilmoitetaan kunnan nettisivuilla osoitteessa www.ranua.fi.

Järjestetään tarvittaessa yleisötilaisuus kaavan valmisteluaineistosta.

Ehdotusvaihe (toukokuu–marraskuu 2026)

Kaavan valmisteluaineistosta annettu palaute huomioidaan kaavaehdotuksessa.

Kaavaehdotus asetetaan nähtäville vähintään kuukauden ajaksi (30 pv) sekä pyydetään tarvittavat lausunnot. Osallisilla ja kunnan jäsenillä on mahdollisuus esittää muistutus kaavaehdotuksesta. Nähtävillä olostä ilmoitetaan kunnan nettisivuilla osoitteessa www.ranua.fi sekä kirjeitse suunnittelualueella oleville maanomistajille.

Järjestetään yleisötilaisuus kaavaehdotuksen esittelystä. Tarvittaessa järjestetään myös toinen AKL 66 §:n ja MRA 18 §:n mukainen viranomaisneuvottelu.

6.5.2025

OT

Hyväksymisvaihe (joulukuu 2026–helmikuu 2027)

Ehdotusvaiheessa saadut muistutukset ja lausunnot käsitellään.

Mikäli yleiskaavaehdotukseen tehdään nähtävillä olon jälkeen oleellisia muutoksia, yleiskaava asetetaan uudelleen nähtäville tai järjestetään erillinen kuuleminen niille osallisille, joita oleelliset muutokset koskevat.

Yleiskaavan hyväksyy Ranuan kunnanvaltuusto.

Kunnanvaltuuston hyväksymispäätöksistä on mahdollisuus tehdä valitus Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle 30 päivän aikana.

Palautteen antaminen

Kirjalliset mielipiteet ja muistutukset toimitetaan Ranuan kunnalle osoitteeseen:

sähköposti:

kirjaamo@ranua.fi

postiosoite:

Ranuan kunta

Keskustie 34

97700 Ranua

Viranomaisyhteistyö

Kaavasta pidetään aloitusvaiheessa AKL:n 66 §:n ja MRA 18 §:n mukainen viranomaisneuvottelu Lupa- ja valvontaviraston ja muiden keskeisten viranomaisten kanssa sekä tarvittaessa sen jälkeen, kun kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä. Lisäksi pyydetään kaavan valmisteluaineistosta ja kaavaehdotuksesta lausunnot keskeisiltä viranomaisilta.

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu järjestetään 18.3.2026.

9 Yhteystiedot

Lisätietoja yleiskaavasta antavat:

Ranuan kunta

Risto Niemelä

Tekninen johtaja

Puh. 040 7049623

risto.niemela@ranua.fi

FCG Rakennettu Ympäristö Oy

Tarja Outila

Projektijohtaja, TkT, Arkkitehti YKS 726

Puh. +358 440888163

tarja.outila@fcg.fi